

VALSTYBINIO VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMO FONDO TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2026 m. liepos 1 d. Nr. (06 1.4E)PR-346
Vilnius

Posėdis vyko: 2026 m. birželio 16 d. nuotoliniu būdu, naudojant „Microsoft Teams“ programinę įrangą.

Posėdžio pirmininkė Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo tarybos pirmininkė Raimonda Janonienė.

Posėdžio sekretorius Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo tarybos sekretorius Raimondas Natka.

Dalyvavo 10 iš 15 Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo tarybos narių (67 proc.).

Kvorumas yra.

Dalyvių sąrašas:

1. Raimonda Janonienė, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Strateginio valdymo departamento direktorė;
2. Audrius Klišonis, Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovas;
3. Lina Bušinskaitė, Interneto žiniasklaidos asociacijos atstovė;
4. Inga Gerulskienė, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Sporto grupės vyriausioji specialistė;
5. Dalius Jatužis, Nacionalinės sveikatos tarybos pirmininkas;
6. Kristina Košel-Patil, Lietuvos autizmo asociacijos „Lietaus vaikai“ valdybos pirmininkė;
7. Rasytė Navickienė, Nacionalinės rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacijos atstovė;
8. Kristina Vainienė, Lietuvos neįgaliųjų draugijos atstovė;
9. Ieva Vaskelienė, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Psichikos sveikatos skyriaus vedėja;
10. Aušra Želvienė, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro patarėja.

Darbotvarkės klausimai:

1. VVSF prioritetų 2026 metams aptarimas;
2. Kiti klausimai.

SVARSTYTA. VVSF prioritetų 2026 metams aptarimas.

VVSSF pirmininkė Raimonda Janonienė priminė, kad Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis gali būti finansuojami moksliniai, prevenciniai ir socialinės informacinės kampanijos projektai 2022–2030 metų Sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programos pažangos priemonių iškeltų problemų sprendimui.

Aušra Želvienė pristatė Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos siūlomus VVSSF lėšomis finansuojamų projektų prioritetus pagal pažangos priemonę Nr. 11-001-02-10-01 „Gerinti grėsmių bei rizikos sveikatai veiksmų valdymą“, parengtus atsižvelgiant į VVSSF tarybos narių pateiktus pasiūlymus (pridedama).

Ieva Vaskelienė pristatė Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos siūlomus VVSSF lėšomis finansuojamų projektų prioritetus pagal pažangos priemonę Nr. 11-001-02-10-02 „Stiprinti gyventojų psichikos sveikatą bei plėtoti psichoaktyviųjų medžiagų ir kitų priklausomybę

sukeliančių veiksmų kontrolę ir vartojimo prevenciją“, parengtus atsižvelgiant į VVSSF tarybos narių pateiktus pasiūlymus (pridedama).

R. Janonienė pristatė preliminaras kiekvienai pažangos priemonei numatomas lėšų apimtis ir jų paskirstymo logiką.

Diskusijos metu buvo pateikti šie pasiūlymai ir pastabos:

1. Dėl mokslinių tyrimų projektų įgyvendinimo terminų

Audrius Klišonis pasiūlė svarstyti kai kurių mokslinių tyrimų projektų įgyvendinimo terminų trumpinimą iki 12 mėn. Buvo pažymėta, kad ilgalaikiai, 24 mėn. trukmės tyrimai gali lemti situaciją, kai tyrimų rezultatai tampa mažiau aktualūs dėl besikeičiančių valstybės prioritetų ir viešosios politikos krypčių. Siūlyta pirmiausia įvertinti galimybę trumpinti savižudybių prevencijos tarpinstitucinio bendradarbiavimo galimybių studijos, vaikų priklausomybių gydymo modelių analizės bei probleminio lošimo tyrimo jaunuolių imtyje projektų įgyvendinimo terminus. Šiam siūlymui pritarė ir Lina Bušinskaitė.

2. Dėl tyrimo „Teisėsaugos ir teisingumo sistemos pareigūnų psichologinė gerovė“

Ieva Vaskelienė informavo, kad Sveikatos apsaugos ministerija siūlo atsisakyti mokslinio tyrimo prioriteto „Teisėsaugos ir teisingumo sistemos pareigūnų psichologinė gerovė“. Buvo pažymėta, kad nors pareigūnų psichologinės gerovės, perdegimo ir antrinio trauminio streso problematika yra aktuali, atlikus pirminį vertinimą konstatuota, kad ši tematika nėra tiesiogiai susijusi su pažangos priemonės Nr. 11-001-02-10-02 tikslais ir nėra prioritetinga visuomenės sveikatos stiprinimo fondo finansavimo kontekste. Tarybos nariai pastabų dėl šio siūlymo nepateikė.

3. Dėl probleminio lošimo tyrimo apimties išplėtimo

Lina Bušinskaitė pasiūlė išplėsti mokslinio tyrimo „Duomenimis grįsta intervencija: probleminio lošimo tyrimas jaunuolių imtyje“ apimtį, daugiau dėmesio skiriant vaikų ir jaunimo įsitraukimui į azartinio pobūdžio veiklas fizinėje ir skaitmeninėje aplinkoje. Ji atkreipė dėmesį į prekybos centruose, pramogų vietose ir kitose viešosiose erdvėse esančius žaidimų automatus bei kitas pramogas, kurios gali skatinti azartinę elgesį nepilnamečių tarpe. Taip pat siūlyta tyrimo metu analizuoti internetinėje erdvėje ir skaitmeninėse platformose naudojamus mechanizmus, kurie gali formuoti lošimams būdingą elgesį, skatinti impulsyvų sprendimų priėmimą bei didinti priklausomybės riziką. Siūlyta vertinti tokių veiklų paplitimą, jų poveikį vaikų ir jaunimo elgsenai bei psichikos sveikatai ir parengti rekomendacijas dėl veiksmingų prevencijos bei reguliavimo priemonių.

4. Dėl papildomų finansavimo šaltinių probleminio lošimo tyrimui

Audrius Klišonis, aptardamas mokslinio tyrimo „Duomenimis grįsta intervencija: probleminio lošimo tyrimas jaunuolių imtyje“ prioritetą, pasiūlė svarstyti galimybę projekto finansavimui pritraukti papildomų lėšų iš kitų su nagrinėjama sritimi susijusių institucijų. Buvo pažymėta, kad probleminio lošimo prevencija ir jo poveikio nepilnamečiams vertinimas yra tiesiogiai susiję su Lošimų priežiūros tarnybos veiklos sritimi, todėl tikslinga įvertinti šios institucijos galimybes prisidėti prie tyrimo finansavimo.

5. Dėl Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pateiktų temų

Diskusijos metu buvo pasiūlyta atsisakyti trijų Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pateiktų prioritetinių temų pagal pažangos priemonę Nr. 11-001-02-10-01 „Gerinti grėsmių bei rizikos sveikatai veiksmų valdymą“:

- 1) „Sveikatą stiprinančių sporto metodikų rengimas ir vertinimas“;
- 2) „Sporto prieinamumas visiems (adaptuotų metodikų diegimas)“;
- 3) „Fizinės sveikatos stiprinimas didinant atsparumą aplinkos grėsmėms“ (informacinė kampanija apie valstybės remiamas fizinio aktyvumo veiklas).

Diskusijos metu pažymėta, kad minėtos temos nepakankamai atitinka VVSSF finansuojamų veiklų prioritetus, nėra pakankamai pagrįstos įrodymais grįstos visuomenės sveikatos intervencijų principais arba dubliuoja kitų institucijų vykdomas funkcijas ir finansuojamas veiklas. Taip pat atkreiptas dėmesys į nepakankamai aiškų numatomą poveikį visuomenės sveikatos rodikliams bei ribotą jų pridėtinę vertę, lyginant su kitomis siūlomomis prioritetinėmis temomis.

6. Dėl lėšų perskirstymo Socialinio recepto iniciatyvai

Ieva Vaskelienė informavo, kad atsisakius mokslinio tyrimo prioriteto „Teisėsaugos ir teisingumo sistemos pareigūnų psichologinė gerovė“, būtų tikslinga daugiau lėšų numatyti prevenciniam projektui, skirtam Socialinio recepto iniciatyvos plėtojimui. Buvo pažymėta, kad ši iniciatyva jau įgyvendinama dalyje Lietuvos savivaldybių ir prisideda prie vyresnio amžiaus žmonių socialinės įtraukties, vienišumo mažinimo, emocinės gerovės stiprinimo bei aktyvesnio dalyvavimo bendruomeniniame gyvenime. Taip pat atkreiptas dėmesys į poreikį užtikrinti kultūrinių ir kitų socialinio recepto veiklų tęstinumą, siekiant išlaikyti pasiektus rezultatus ir plėsti iniciatyvos prieinamumą.

NUTARTA:

1. Pritarti pateiktiems 2026 m. VVSSF projektų prioritetams pagal abi pažangos priemones, atsižvelgiant į pateiktus VVSSF tarybos pasiūlymus.

2. Pritarti preliminarium VVSSF lėšų paskirstymui tarp pažangos priemonių 2026 m. kvietimams finansuoti:

1) pažangos priemonė Nr. 11-001-02-10-01 „Gerinti grėsmių bei rizikos sveikatai veiksmų valdymą“ – 58 proc.;

2) pažangos priemonė Nr. 11-001-02-10-02 „Stiprinti gyventojų psichikos sveikatą bei plėtoti psichoaktyviųjų medžiagų ir kitų priklausomybę sukeliančių veiksmų kontrolę ir vartojimo prevenciją“ – 42 proc.

3. Pasiūlyti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai rengiant projektų finansavimo sąlygų aprašus įvertinti posėdžio metu pateiktus VVSSF tarybos narių pasiūlymus.

Šiems nutarimams pritarta bendru sutarimu.

SVARSTYTA. Kiti klausimai.

VVSSF pirmininkė Raimonda Janonienė informavo apie su atsakingomis institucijomis vykstančias diskusijas dėl *de minimis* pagalbos nuostatų taikymo VVSSF lėšomis finansuojamiems projektams. Pažymėta, kad Sveikatos apsaugos ministerija tęs šio klausimo nagrinėjimą ir vertinimą.

Diskusijos metu buvo atkreiptas dėmesys į poreikį įvertinti, ar tam tikrais atvejais projektų finansavimas gali būti laikomas valstybės pagalba ir ar tokiems projektams turi būti taikomos *de minimis* pagalbos nuostatos.

R. Janonienė pabrėžė, kad rengiant projektų finansavimo sąlygų aprašus, būtina užtikrinti atitiktį Europos Sąjungos valstybės pagalbos reikalavimams bei prireikus numatyti atitinkamas *de minimis* pagalbos administravimo procedūras.

Tarybos nariai buvo informuoti, kad Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija konsultuosis su Konkurencijos taryba dėl tikslingumo kreiptis į Europos Komisiją, gavusi papildomus išaiškinimus ir įvertinusi galimus sprendimo variantus, apie tolesnę šio klausimo eigą informuos VVSSF tarybą.

VVSSF tarybos darbo reglamento nustatyta tvarka posėdžio protokolas suderintas su visais posėdyje dalyvavusiais VVSSF tarybos nariais.

Posėdžio pirmininkė

Raimonda Janonienė

Posėdžio sekretorius

Raimondas Natka